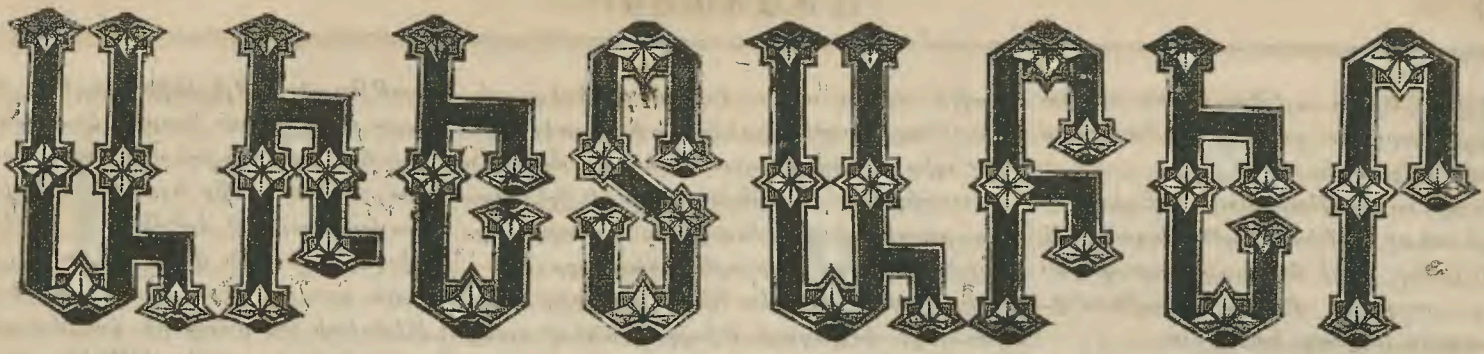

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 32.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 26, 1889.

Ծ. 52.

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՅԷ

Գալպինի Տեօք	Սահեֆէ
Խելաս Պէնիմ Իջին Մի	409
Պանտրմա Վէ Մուխալիճ	410
1889 Սէնէսինտէ Զրանսանըն Գուլլէ Ի	
Սաքերէյէսի	411
Սոշուգ Ալմէլ Գիմսէյի Էյի Էթմէսին Եօլու	412
Մուհարրէրաթ	412
Իլանաթ	412
Շուհուսնաթ Ը Սէյապէյէ	413
Աքճէլէրին Ֆիլաթ Ը	414
1889 Սէնէսի Աւարաթէրինին Ֆիհրէթի	415

ԱԻՏՏԱԲԵՐ. Հէր հաճախ փենցընկալին կիւնի. նեշը օլունուր:

Մեմայիքի շահանգ վե տիյարը Էնգեպիյէ Իջին սեհեպիյի պեր վեհնի փեշին 1 1/2, վե ալթը պլըզ 3/4 Մեհիտիյէ, վե պիւր նիս-խեսի 30 փարա տըր: Փօսրա Ինքիթի քա-րաճըմըզա 'ա'իտ տիր:

Ղազբայա տերն Իջին քահրիբաք Իս-թանպօլտա Ամբիգան խանցնտա Մր. Հ. Ս. Պարնըմ իսմինգ, ապօնգ Էազըլմագ, վե փօս-տայա 'ա'իտ մեվատտ Իջին մեքքուպ վե ազգէ Պատ. Տօգ. Ի. Ֆ. Փեքիպօնա կեօնտե-րիմէյի տիր:

Ամբիգան Միսինէրէրի Շերէթի Թարաֆընտան, ՍԱՀԻՊԻ ԻՍԹԵՑԱԶ, Ճ. Բ. ԿՐԻՆ, ՄԻՆԷԼԻՅԱ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ:

ԳԱԼՊԻՆԻ ՏԵՕՔ

Ալլահ պիր տաէմին գալպինի եհնի-լէտիյինտէ քէնտի հայաթ վէ լուծֆը-նը անըն գալպինի խախալ էտէր, վէ պա'տէհու ալտըղը հայաթ վէ լուծֆ-տան սա'իրլէրին տախի ֆա'իտէտապ օլմալարը Իջին գալպինի տէօքմէսինի թալէպ էտէր:

Պիր զաթ խուսուսի պիր տու'ա մէճ-լիսի 'ազարը Իջին պիր վա'իդի պիր եհ-րէ կէօթիլարտի: Մէճլիս խիթամ պու-տըղընտա վա'իդ քէնտիին կէօթիլարէն տաէմէ խիթապէն՝ «Այաղա գալլըպ տօսթլարա սէնին 'էօմրիւնիւ խելաս-քեարա վազֆ Էթմէյի նէ՝ վէճնլէ վէ նէ՝ զէման գարար գըլտըղընը նաղլ էյ-լէ», տէտի: Ստէմ վա'իդին պու թէք-լիֆինէ թէ՛աճճիւպ Էթտի իսէ տէ, ա-յաղա գալլըպ չէօյլէ տէտի. «Տօսթ-լարըմ, էսէֆ իլէ պէյան էտէրիմ քի, նաղլ Էթմէք խաթէտիյիմ խուսուսը Էլ-լի եաղնա կիրինճէյէ գատար հիչ պիր քիմսէյէ աչմամըղըմ: Պէն իքի եաղն-տա իքէն փէտէրիմ, վէ օն իքի եաղն-

տա իքէն վալիտէմ էօլտիւ: Պանա եար-տըմ էտէն պիր քիմսէ օլմայըպ, քէն-տի քէնտիմի գայըրմամ լաղըմ կէլաի-յինտէն, նէյիմ վար իսէ պիր մէնտիլէ սարարագ սա'իր պիր մահալէ կիթմէք իւղըն եօլա չըգտըմ: Եօլտա կիթտիյիմ էննատէ գալպիմ փէք մահլուն օլուպ, վալիտէմին էվլէլէնէ 'ատէթի օլտըղը կի-պի պիր տէֆ'ա տահա կէլիպ պէնիմ իլէ տու'ա Էթմէսինի արղու էտէր ի-տիմ: Վալիտէմին՝ էվլատլարընըն խայ-րը Իջին Ալլահըն հուղուրընա գալպի-նի տէօքէրէք տու'ա Էթմէսի փէք հայ-րէթէնկիլ խի: Սօնկրա ֆիքրիմէ շու-միւհահաղա կէլաի. Գեաչքի վալիտէմին Էթտիյի կիպի պէն տախի գալպիմի Ալլահըն հուղուրընա տէօքմէյէ մուգ-թէտիր օլտա էտիմ: Եօլըն քէնարընտա օլան գօնաղըն եանընտաքի տիվարտան աթլայարագ աղաճլարըն արդասընտա կիղէնտիմ, վէ տիլ չէօքէրէք հէրարէթ-լէ տու'ա էյլէտիմ: Տու'ամտա նէ տէ-տիյիմի սիղէ նաղլ էտէմէլ իսէմ տէ, շուըն տէյէ պիլիլիմ քի, գալպի-մի Ալլահըն հուղուրընտա պօշալթտըմ: Կէրի տէօնէրէք տիվարտան եինէ աթ-լատըղըմտա գալպիմ զայէթլէ միւսթէ-րիս վէ մէսուրը խի: Օլ կիւնտէն պու-կիւնէ գատար մախֆիճէ Զիսուսըն ար-գասընտան կիթմէքտէ իմ: Սօնկրա կէօլլէրի եաչ իլէ տօլու օլարագ չէօյ-լէ տէտի. «Իչպու վաղը'այը ազտէմճէ հիչ պիր քիմսէյէ նաղլ Էթմէտիյիմ ի-չին իլլէտիյիմ կիւնահը Ալլահ 'աֆիլ էյլէսին: Էյեր միւմաիլէյհ գասուլ Էթտիյի էյի 'աթիյէլէրի սա'իրլէրէ նաղլ էտէրէք գալպինի տահա թէղ պօշալթտա խի, 'էօմրիւնտէ նա'իլ օլ-տըղը 'ինայէթ Ուլլահ, մուհապպէթ վէ մէսէրէթ հագգընտա նաղլ էտէճէք տահա զիյատէ չէյի օլաճագ խի:

ԽԵԼԱՍ ՊԵՆԻՄ ԻՋԻՆ ՄԻ (Պա. Մ. Կէպէ)

Պիլ Բապպ հագգընտա սէօյլէյիպ խելասըն միւստէսինի պիչարէ կիւնահընարլարա նաղլ Էթտիյիմիլ էննատէ պա'ղէն անլէր պիղէ, ճապաթ տէտիլին պէնիմ Իջին մի տիր, պէնիմ Իջին օլտըղընը նէտէն պիլէյիմ:

զէմիննտէ մուհիմ սու'ալար իրատ էտէրլէր: Իչպու միւչքիլաթ 'ուսուսի օլուպ, անըն տէֆ'ի չարէսինէ պագմամըզ հագգ տըր: Պուստան պիր գաչ սէնէ ազտէմ պիր հաֆ-թա գատար տաղիսթանա չըգմըլ օլարագ, զէմանընտա խայը քիթապլար օգուսըլ օ-լուպ տա օլ սէմթլէրտէ 'ալիմ վէ հաքիյմ նա-գարըլա պաղըլան զէքալլէթլու պիր զաթա-րաթ կէլտիմ: Պէն մէրգուսը պիր գօնշու-նըն էվլինտէ օլ զէման վագը՝ օլան մուհարէ-պէյի թա'րիֆ էտէն պիր զազէթայը զայրէթ իլէ օգուսագտա պուլտուս: Պիր գաչ տաղի-գա մուհարէպէ, վէ անտէն հուսուլէ կէլէ պիլէն նէթա'իճտէն պահս Էթտիքտէն սօնկ-րա, պէն չէօյլէ տէտիմ. «Վաղթըլա իլան օլունուպ տա գաղանըմըլ օլան պիր տիկէր մուհարէպէ վուգու՝ պուլըլ տըր: Իչպու մուհարէպէնին նէթիճէսի պիղիմ Իջին տա-խիլ ի մէմէքէթտէ վուգու՝ պուլան մուհա-րէպէնին նէթիճէլէրինտէն տահա զիյատէ մուհիմ վէ տիգգաթա չայան տըր: Իմա Էթ-մէք խաթէտիյիմ մուհարէպէ խելասըն Սէր-տարը օլան Գրիստուսըն Գոզգոթա տաղը իւ-զէրինտէ միւճահէտէ էտիպ տէ գաղանտըղը մուհարէպէ տիր:»

Պա'տէհու մէրգուս՝ Զիսուս Գրիստուսըն էօլիւմէ իթա'աթ իլէ 'ատալէթ ի իլանիյէյի իգնա', վէ ճիւլէ քէնտիին իման էտէնլէր Իջին քեամիլ վէ պատիհապ մաղֆէրէթ քէսպ էտէրէք թէ՛մին էյլէտիյի խելասըն նէ տէրէճէ միւպարէք օլտըղընը հիսս էյլէ-մի'չ մի տէյիլ սու'ալ էյլէտիմ. սօնկրա մէր-գուս սու'ալըմա շու ճէվապը վէրիպ, պէնի-միղտէ պէր վէճի զիյը միւքեպլէմէ ճէրէ-յան էթտի:

Պէնիմ խելաս խուսուսընտա մա'լիւմաթը քեամիլէմ վար իսէ տէ, միւչքիլաթըմ խելա-սըն պէնիմ Իջին օլուպ օլմամասընտա տըր: Պէնիմ Իջին օլտըղընը նէտէն պիլէյիմ:

ԱՄԱՍ. 13. 8 այէթտէ միւչքիլաթընըղըն հալլընտ քեամիլ կիւղէլ պիր սէօզ պուլու-նուր, վէ օ տախի շու տըր. Դիմտի, էյ պի-րատէրլէր, սիղէ մա'լիւմ օլտուս քի կիւնահար 'աֆիլ սիղէ պուսըն վասըթասըլլէ վա'ղ օլու-նուր: Իչպու սէօզ վաղըն օլուպ, թամմ սի-զէ պա'իս ի միւչքիլաթ օլան նօղթայա պա-գար, էօյլէ տէյիլ մի:

Էվլլէթ, կիւնահար 'աֆիլ օլ այէթտէ զիքը օլունան քիմսէլէրէ վա'ղ օլունուր, ֆա-գաթ պէն Պօղոսըն թէվճիսի խիթապէլլէտիյի պիրատէրլէրտէն օլտըղըմը նէ՝ պիլէյիմ:

Փէք կիւղէլ, Մարկ. 16. 15 այէթտէ րէտտ էտիլմէսի միւչքիլ օլան պիր տիկէր այլթ տահա վար, օ տախի շու տըր. Պիւ-թիւն տիւնեայա կիտիպ՝ հէր մա'լու-գա պէ-չարէթի վա'ղ էտինիլ: Սէն պիր մա'լու-գա

տեղի միտին: Ինչպես այնքան սենյան հաղորդակցությունը օգտագործելու էլ թմային պիր միջնաբերված վաճառքը:

Այսպես պարզ է ինքնակալական թեպետական իրեն չէլույս տեսի: «Ներսիս պենի իրավամ էթ-տին, վե չիմտի պենի ճեղակալը պրագտուն: Մախուղ օլորդըմը, վե ինճիլին պենիմ ի-չիւն օլորդըմը ինքեար էտեմէմ:»

Օլ սա'աթ սա'ատեթ պախչ պիր սա'աթ ի-տի: Պատենու պենիմիդուն 'աղլմ խելասըն 'աճա'իպաթը հազգընտա պիր միւքեալէմէ ի միւքիտէ ճերէյան էլէտի:

Ինչպես պիր կիւն պիր կեմիճիյէ բասթ կե-լիպ, ճանը հազգընտա սեօղ աչորդըմտա, մերգուլ խելասը պապընտա միւքթարիպ իսէ տէ, խելասըն Կենիւն ինչիւն օլորդըմա ի-նանմայորսուն: Էյեր Իթիպապ Յիսուս Գրիստոս Կենիւն խելաս էթմէյէ կելտի տէ-յիւ եաղըմը օլտա իտի, խելասըն Կենիւն ի-չիւն օլորդըմա ինանմայորսուն միւքթարիպըն օլմայաճաղընա հիչ չիւպէմ եօղ տըր: Ինչ-տինին կիւնաճեար օլորդընա գանմը օլոր-դըն, վե Անըն կիւնաճեարլարը խելաս էթ-մէյէ կելմիչ օլորդը հալտէ, խելասը գապուլ էթմէյէն նիչիւն միւքթարիպ թէսաթիւք էտիօրսուն:»

«Կիւնաճեար մըսըն:»

«Էլվէթ, կիւնաճեար ըմ:»

«Յիսուս Գրիստոս տիւնեայա Կենիւնաճեար-լարը խելաս էթմէյէ կելմէտի մի: Նէ սե-պէպտէն կիւնաճեար օլորդընը գապուլ է-տէրէթ խելասըն սենյան ինչիւն օլորդընա ի-նանմայորսուն: Էյեր Իթիպապ Յիսուս Գրիստոս Կենիւն խելաս էթմէյէ կելտի տէ-յիւ եաղըմը օլտա իտի, խելասըն Կենիւն ի-չիւն օլորդընա ինանմայորսուն միւքթարիպըն օլմայաճաղընա հիչ չիւպէմ եօղ տըր: Ինչ-տինին կիւնաճեար օլորդընա գանմը օլոր-դըն, վե Անըն կիւնաճեարլարը խելաս էթ-մէյէ կելմիչ օլորդը հալտէ, խելասը գապուլ էթմէյէն նիչիւն միւքթարիպ թէսաթիւք էտիօրսուն:»

Պիր տաղիգա գատար միւթէհայիր գալա-րագ, «Էյոյէ մի, չիմտի անկալարմ վե չիմ-տի իման էտէրիմ:» տէյիպ էլիւն ուղտա-րագ, «Մեմուս իմ, էյեր եեր իւղէրինտէ պիր տահա պիրի պիրիմիդի կէօրմէյէ իսէթ, սեմատա կէօրմէյէյիլ:» տէյիւ պէյան ը Էթ-քեար էլէտի:

Էլվէթ, սեվիլիւ տօսթուլ, հաղիգաթ պու տըր: Պէն Կենիւնաճեար օլորդըն էլէ-տա պէնի ինչիւն օլորդընա գապուլ էթմէյէ կելտի տէ-յիւ եաղըմը օլտա իտի, խելասըն Կենիւն ի-չիւն օլորդընա ինանմայորսուն միւքթարիպըն օլմայաճաղընա հիչ չիւպէմ եօղ տըր: Ինչ-տինին կիւնաճեար օլորդընա գանմը օլոր-դըն, վե Անըն կիւնաճեարլարը խելաս էթ-մէյէ կելմիչ օլորդը հալտէ, խելասը գապուլ էթմէյէն նիչիւն միւքթարիպ թէսաթիւք էտիօրսուն:»

«Մոլմէսին չերի'աթը վտարթապընէ թէպ-րիյէ օլունամատընը ճիւմէ չէլէրտէն: Կեր իման էտէն պունըն վտարթապընէ թէպրիյէ օլունուր:» Ա'մալ. 13. 39:

ՊԱՆՏՐՈՒՄՍ ՎԷ ՄՈՒՍԱԼԻՃ

[Պիեսի մախսուս]

(ՅԱՆՏԷ ՆԱԿԵԿԷՆ ՄԱԿԱՊ ՎԷ ԵՆԷՄ)

Պանտրոմ հազգընտա պէլի էն շայան ը տիգգաթ խուսուս պունտան օն պէն սենէ մուգատտէմ վուգու' պունան միւտհիչ ֆելա-քէթտէն պաչ գալտըրըպ երնէ Էլվէթի սեր-վէթ վե մա'մուրիյէթինի քեմալ ը սիւր'աթիլէ քէսպ էթմէյի տիր: Պիր չէհրին Պանտրոմ միսիլիւ պիւս պիւթիւն եանըպ քիւլ օլմա-սը փէթ նատիրէն վուգու' պունուր, զիրա 1874 սենէսինին Օգոստոս ալընտա գուհուր էտէն եանըն չէհր ի մէղքիւրը պիւս պիւ-թիւն եաղըպ, անըն քէնարընտա անճաղ պիր գաչ փերաքէնտէ պիւնալար պրագմը տըր: Շէհր պէ թէքար ախշապտան եափըլտըն ճիւնէթիլէ անըն խանէլէրի եանմաղա փէթ միւթաթիտ իսէլէր տէ, սուլը պունտան 13 սենէ Էլվէթիլէն նիսպէթէն տահա չօղ օլ-տըգտան պաչգա, գուլանըլմաղա հաղըր օ-լան պիր գաչ եանըն թուլունալարընա

տախի մալիք տիր: Իւմիտ էտէրիլ քի, ըիւղկեար վաթթաթալէ քէսպ ի չիտտէթ էթ-միչ պիր ետնընը պաստըրմաղա մախսուս թէտարիքեաթլարընն նէ տէրէճէ իչէ եա-րատըլարընը սընամաղ ինչիւն Պանտրոմալ-լարըն ֆուրսաթլարը օլմայաճաղ տըր:

Էլ եէվմ Պանտրոմ 800իւ էրմէնի, 800իւ Բոււմ, վե մապաղիսի Թիւրք խանէսի օլմաղ իւղըն, 3,000 խանէյի շաթիլ տիր: Էն միւքէլ-լէֆ օլան պինա տէնիլ սահիլի գուրպինտէթի եէնի ճամի' տիր: Սա'իր պիր գաչ ճամի'լէր իլէ Էրմէնիլէրէ մախսուս պէօյիլ պիր քիլիսէ, վե Բոււմարա մախսուս իքի քիլիսէ մէվճուտ իտիյի կիպի, երնէ Բոււմարա մախսուս օլմաղ իւղըն, իւչիւնճիւ պիր քիլիսէ տախի եա-փըլմաղտա տըր: Բոււմարըն պիր պապ օղան-լարա, պիր պապ տա գըղարա մախսուս մէթ-թէպէլի վար իսէ տէ, Էրմէնիլէրին անճաղ օղանլարա մախսուս պիր պապ մէթթէպէլի, վե ֆաղաթ գըղարա մախսուս իքի իւչ մէթ-թէպ ի խուսուսիլէրի վար տըր: Շէհրին զարպի քէնարընտա գըղալար, անլէրին էօ-թէսինտէ պունար իլէ իլլէր պիր պապ ուն տէյիլմէնի, վե տահա էթմէտէ վե խալը ուղաղ պիր մէսաֆէտէ պիր պապ պարուլթիւնէ վաղը տըր: Պանտրոմտա պալատէ մէղքիւր ուն տէյիլմէնիտէն պաչգա հիչ ֆալիլիգա եօղ տըր: Փուգարա սընըֆընտան նիչէլէրի հա-սընըլարա կէչիլիտէն կէթիլիլէրի: Օրա-տա պունուրտընը քանտէ հաթըրլարէ եիւքիւ ուֆաղ պիր վաթիօրըն իսթանպուլ միւթէվէճիլէն հարէքէթ էթիլիլի կէօր-տիւք:

Պանտրոմանըն Էնէմիլիէթ ի մէվգիլէսի ճիւնէթ ի ճէնուպիլէսինտէ վաղը' պէլտէնին թիճարէթ իմանը օլմայաճաղնա նէլէթ էթ-մէթտէ տիր: Մէսմուլթա նաղարէն, պէլէ-տիլէ մէ'մուրլարը հիւքիւմէթտէն իման վեր-կիսի հազգընը իլլէրա էթմիլլէր: Ինչպես վէրիլ իմանըն էմր ի ինչասը պիլթէր պիլթ-մէղ թօլիլանաճաղ տըր: Պիր Բոււմ էթէնտի իմանըն շարդ թարաֆընտա պիր սէտտ ին-չասը ինչիւն պէլէտիլէ մէ'մուրլարը իլէ պիր մուգալէլէ 'աղտ էթմիլ, վե չիմտիտէն էմր ի ինչա'աթա պաչլանմը տըր: Սէտտ ի մէղ-քիւրըն ինչասը պիլթէր պիլթմէղ, Պանտրոմ իմանը վաթիօրլարըն լէնկէր աթմալարը ի-չիւն փէթ էմին պիր մա'ալ օլմաղ տըր, զիրա պիր տէֆ'ա խարիթայա 'աթֆը նի-կեա' օլունտըգտա, իմանըն չիմալէն վե զար-պէն չիպ' ճէղիլէ վե պէրգալի վտարթալէ մուհաֆտա օլունմագտա իտիյի կէօրիլէ-ճէթ տիր: Պալքէսիր, Մուլալիլ, վե հէմ-ճիլար մա'ալլէրէ էթմիլ ի թիւճարիլէ Պանտրոմ իմանը թարիլիլէ նաղ օլու-նուր: Էթմիլ ի մէղքիւրէ տահա քիւլիլէթ-լի տէյիլ տիր: Պիր տէմիր եօլու ինչասը խուսուսընտա թէսալվուր գուլիլէտէն ֆի-լիլ իսրաճ օլունաճաղ օլուր իսէ, Պանտր-մանըն թիճարէթի խալը թէղալիւտ էտէ-ճէյիլ պի իլլիպա' տըր: Ինչիլթիլիլիլէ նա-ղարէն, ինչպես տէմիր եօլունըն ինչասը իմ-թիլլարըն իսթիլանալը ինչիւն Հիւքիւմէթ ի Սէնիլլէյիլ իւլ իսթիլանամէ թագաթիմ օլուն-մը, վե մէղքիւր իսթիլանամէլէրտէն պիրի իլլիլիլ վե Գասապա տէմիր եօլու չիւքէթի-նէ 'ա'իտ պունուրմը տըր: Իլլիլիլ վե Գա-սապա տէմիր եօլու չիւքէթի իսթիլաղ ա-լաճաղ օլունսա, քէնալինին Սամօ չիւպէսի խաթթընը Պալքէսիր ինչիլտէն կէչիլէրէթ Պանտրոմայա գատար թէմիտ էտէճէթ տիր: Իլլիլիլտէն տախիլէ ինչիլլէն իքի տէմիր եօլու

խաթթըն չիւքէթիլլինին մէնգիլ ի մադսու-լարը օլան Աֆիսի Գարա Հիսարընա եաղըն վարմաղ խուսուսընտա մուսաղաղալարըն-տա, Այտըն տէմիր եօլու չիւքէթի ինչաղ ը մուլաֆֆաղիլլէթ էլլէմիլ, եա'նի չէհր ի մէղ-քիւրէ էն եաղըն վարմը իսէ տէ, Պանտր-մայա գատար պիր տէմիր եօլ խաթթընըն թէմիտի իսթիլաղըն իսթիլանալը Գասա-պա տէմիր եօլու չիւքէթիլլին պու խուսուս-տաքի մուլաֆֆաղիլլէթիլլինն ա'լա պիր միւքեալթ օլաճաղ տըր, զիրա օ զէման էն ա'լա վաթիօրար իսթանպուլ վե Պանտր-մա արասընտա ինչիլլէյէ պաչլաճաղ, վե իսթանպուլ իլէ Իլլիլ արասընտա իճրա օ-լունան սէյեալաթըն գըսմ ը ա'ղտըն ինթի-մալ քի մէղքիւր թարիլլէ իճրա էտիլէճէթ տիր:

Պանտրոմանըն պաչլըճա իսրաճաթընտան պիր Պանտրոմ իլէ Պալքէսիր արա-սընտաքի եօլըն իւղէրինտէ վե Պանտրոմ-նըն 10 սա'աթ պուն ը մէսաֆէսինտէ վա-ղը' պիր մա'ալտէն չըգարընա պօրապիթ նամ մա'տէն տիր: Մէղքիւր մա'տէնի ինչէ-տէն գուլիլանեանըն Պանտրոմտա մուգիլ մասալաթիլլարը պիր Էրմէնի էթէնտի տիր: Էթէնտի ի միւմալիլլինին Բօպէրթ գօ-լէճտէ իքմալ ը թանիլ էթմիլ իքի օլուն վար տըր քի, պալատէ մէղքիւր մա'տէնէ տա'իր օլան մա'լիւմաթընը պունլարըն պի-րինտէն ալաղ էլլէտիլ: Կէչէն եաղըն Մաքէ-տօնիլանըն Օլսի նամ չէհրինտէ պունուրտը-ղըմը քանտէ մէչհուր Բօպէրթ գօլէճիլն ալիլալէթիլ վե նէղաթէթիլլէր վե' գունլա-րընտան պիրիլլէ կէօրիլլէթ չէրէֆիլլէն նա-լիլ օլորդըմը միսիլլիլ, պու տէֆ'ա Պան-տրոմտա տախի երնէ անլէրտէն պիրինին չէ-րէֆ ի միւլաղաթըն վե միւլէրէթ օլունուր:

Թէնէքեարը մաղնէլի (պրապէ) մա'տէնի-նի ինչէտէն գուլիլանեա 'Օսմանը պանգասը ասապ ը քանամ տախիլլինտէ օլորդըն հալտէ, պաչլըճա ինչիլլ վե Ֆրանսըզ սերմայէտա-րանտան միւքէքէպ տիր: Գուլիլանեանըն սերմայէսի 1,000,000 ինչիլլ լիւսալընտան 'իպարէթ, վե միւտտէթ ի իսթիլաղըն էլլի սե-նէ օլուն, ինչպես միւտտէթին տահա անճաղ պիր սենէսի միւրուր էթմիլ տիր: Պօրալը գալալարա կէթիլլէ ինչիւն էլլիլլէն գուլունըն տէրինիլլի 70 մէթրօ իտիլի կիպի, ինչպես պօրալը գալալար պարուլ իլէ աթարըլմագ-տա տըր: Սէնիլլի իսրաճաթ ինթիլա-ճաթ ը զէմանէյէ կէօրէ 3,000տէն 6,000 թօնէլաթօյա գատար օլուն, Էքսէրիլլէ ին-լիլլէրտա վե Ֆրանսայա կէօնտէրիլլէթտէ տիր: Պանտրոմայը զէման ը զիլարէթիլլիլ-տէ իմանտա պունուրան պիր ինչիլլ վա-թիօրը ինչպես մա'տէնի տէր անպար էթմէթ-տէ իտի: 'Ալլէ 'ալտէ պօրապիթ թա'պիր օ-լունան մա'տէն համիլ ի պօրա իլէ մաղնի-լիլլանըն պիր թէրքիլլինտէն 'իպարէթ իսէ տէ, Պանտրոմտան իսրաճ օլունտան մա'տէն համիլ ի պօրա իլէ քիլլէճին պիր թէրքիլլի օլուն, զէմանէմիլլին էն մէչհուր էրպապ ը արղարընտան պիրի օլան Մ. Տէյնա տ-նը պանտրոմիլ թէսալլէ էթմիլ տիր: Պօ-րապիթ համիլ ի պօրա իլէ սօտանըն պիր թէրքիլլի օլան թէնէքեար իմալը ինչիւն գուլլանըն: Համիլ ի պօրա պօրապիլլէն պիր թէֆիլլիլ սօտա իլէ պիրլէտիլլիլլիլ: Թէ-նէքեար, ճամ վե պիրլունըն պաղը նէվլէ-լիլլին իմալընտա տէմիր վե չէլլիլլէ գալալաղ վէրմէթտէ, վե խուսուսաթ ը սա'իրէտէ գուլ-լանըլմագտա տըր: Համիլ ի պօրա ալիլլէն 'իլաճ մագալընտա գուլլանըլմագտա տախի պաչլանմը տըր: Գիւրէ ի արղտա համիլ ի պօրա հաթըլաթընըն նըսթը Պանտրոմա-

տան չըզարկմագտա իմիշ: Համիդի պօրա- նըն չըզարկմագտա օլտըղը սա՛ր պաշլընա մահալլէր իթալիտա վագը՝ Թօսպանա վի- լայէթի իլէ Միւթթէհիտէ Ս.մէրիգանըն Գա- լիֆօրնիա նամ էյալէթի տիր: Պանտըրմա- տան չըզան պօրասիթ եիւզտէ 30-33 հա- միդի պօրա հասըլ էթմէքտէ տիր: Համիդի պօրայը Պանտըրմատա ի՛մալ էթմէք միւմ- քին օլսա, չիրքէթ իւճրէթ ի նագլիյէ մէսա- րիֆիւնին իւշտէ իքիսինի դազանմըլ օլուր:

Պանտըրմատան գատիմ Գիդիգօս չէհրինին խարապէլէրինի զիյարէթ էյլէտիք: Շիպհ ճէ- զիւրէյի ասըլ գարա գըթ՝ասընա ըապթ էտէն պէրզախա եէթիւմէք իչիւն իքի սա՛թ տէ- նիդ սահիլինտէն եօճուլըգ էթտիք: Բիւվա- յէթէ նագարէն, իչպու չիպհ ճէզիւրէ վագ- թըլլէ պիր ճէզիւրէ իտիյսէ տէ, իսքէնտէր ի Բուժի անը թաշ երղընլարը վէ քէօրիւրէլէր իլէ գարա գըթ՝ասընա ըապթ էյլէտի: Էլան պէրզախ 3/4 միլ կէնիւլլինտէ տիւզ վէ գուժ- լը պիր գուշագ սըր: Գատիմ չէհր պէրզա- խըն չիպհ ճէզիւրէ ուճը գուրպիւտէ վագը՝ օ- լուպ, անըն մէվգիլինին պիր գըսմը օլ ճի- վարտա օլան Բուժ գարիյէսինին պաղլարը իլէ գալիւր տըր: Փալանտուղ վէ մէրմէր թաշլարընտան մա՛մուլ գատիմ ՝ամուտ վար- չալարը պաղ տիւրալարը ինչասընա գուլլա- նըլմըլ օլտըղընտան, ՝ամուտ փարչալարընըն պիր իւզէրինտէ օյուլմըլ օլան պիր թէզէինա- թը զիյարէթիմիլիզ պիր եատիկեար օլմագ իւզ- րէ գօփարըպ չանթամըղա գօտուգ: Խարապա- տա պուլունան քեաֆֆէ ի ասարը ՝աթիգա պաշգա մահալլէրէ նագլ օլունմըլ օլուպ, պիր գաշ միւքէլլէֆ ՝ամուտլարը իսթանպուլտա Միւզէլանէ ի Շահանէտէ մահֆուղ տըր: Գալտան պագի գալան էսէրլէր անըն դա- յէթ միւքէլլէֆ պիր պինա իտիլինի իսպաթ էթմէքտէ տիրլէր: Մահալը մէքքիւրըն Թիւրքճէ իսմի Պալ գըղ օլուպ, իչպու իսմ գատիմ Գիդիգօս մահասընտա օլան քէլիմէ ի Եունանիյէնին իսթիսարը տէյիւ զանն է- տիլմէքտէ իսէ տէ, պա՛ղը քիմսէլէր մահալը մէքքիւրէ պու իսմ գարընըն հիւսնալըղը սէ- պէպիլլէ վէրիւմիշ իտիլի իթիգատընտա տըր- լար: Գիդիգօս սէրվէթ վէ մա՛մուրիյէթինին տէրէճէ ի պալասընա թարիս ի Միլատըն 74 սէնէ մուգատտէմինտէ վասըլ օլմուշ տըր: Թարիս ի մէքքիւրտէ Միհրդաս իսթանպուլ գուրպիւտէ վագը՝ Մօտա քէօրֆէզինտէ Գի- զիգօսլըլարըն տօնանմասըն հէզիմէթէ տիւ- չար էյլէտիքտէն սօնկրա, չէհրի մուհասէրէ էյլէտիքտէ, Բօմալը ճէնէրալ Լուգուլլուս պիր օրտու իլէ անլէրին իմտատընա եէթիլիպ, Միհրդասը մուհասէրէյի թէրքէ մէճպուր է- տիւնէյէ գատար Գիդիգօսլըլար քէնտի չէհր- լէրինի քէմալը չէճա՛թիլէ միւտաֆա՛ա էյ- լէտիլէր: Բօմալըլար Գիդիգօսլըլարը չէճա- ՛թ վէ ճանսիփէրանէ զայրէթլէրինտէն նա- չի թա՛ղիմաթ վէ իմթիյաղաթ ը խուսուսիյէ իլէ մագհարը միւքէլլէթ էյլէտիլէր: Ի- քինճի ՝ասըլ Միլատիտէ վուզու՝ պուլան պիր հարէքէթ ի արզտան չէհր խալը խա- սարաիտէ օլտըղը կիպի, եէտինճի ՝ասըլ Միլատիտէ տալի ՝Արապլար անը խարապ էյլէտիլէր: Հէյքէլ վէ սէրալարընըն միւքէլ- լէֆ խարապալարը ուզուն միւտտէթ պաղի գալալըլար իսէ տէ, էլ եէվմ պունլարըն քեաֆ- ֆէսի տալի գա՛լիլ օլմուշ տըր:

Գիդիգօս վիրանէսինին իքի սա՛թ պու- տը մէսաֆէսինտէ էքսէրիսի Բուժարտ ՝ա- ՛րտ օլմագ իւզըն, 2,000 խանէտէն ՝իպարէթ պուլունան էրտէք նամ մահալ վագը՝ տըր: Պանտըրմա վէ Պիդա միսիլլիւ էրտէք տալի Պալըքէսիր վիլայէթինէ մէրպուլթ

պիր գա՛լիմագաթըլը մագարըր տըր: Շիպհ ճէզիւրէ իւզէրինտէ Թիւրքլէրին էրմէնի Գիւ- յիւ, էրմէնիլէրին իսէ Եէնի Գէօյ նամըլլէ եատ էթտիքլէրի վէ թագրիպէն 123 խանէ- տէն ՝իպարէթ պուլունան պիր էրմէնի գա- րիյէսի վար տըր: Շիպհ ճէզիւրէտէն ՝ալտէթ- լէ, 200ի էրմէնի, վէ մագադիսինին սալքի քեաֆֆէսի Թիւրք օլմագ իւզըն, պին խա- նէյի չամիլ պուլունան քիւլլիւք էտինճիք չէհրինի զիյարէթ էյլէտիք: Օլ հալալիտէ Պանտըրմա, էտինճիք վէ էրմէնի Գիւյիւնտէն պաշգա եէրլէրտէ հիշ էրմէնի պուլունմագ: Էտինճիյին մէվգիլի եիւքսէք օլուպ, էհալի- սի անըն սըհէթէ փէք նաֆի՝ պիր մահալ իտիլինի իտալիա էտէրլէր: Էհալի իփէք պէօճէյի պէսլէյիպ թէօրէթմէքլէ մէշղուլ ի- սէ տէ, մահալը մէքքիւրըն պաշլընա մէ- տարը թէ՛ալիւլիւզ զէյթուն պաղլէլէրի տիր: Զէյթունըլար պուլունան մահալլէրտէ հիշ պիր զէմանտա չօգ իճրա ի սէյեանաթ էթ- մէմիշ իտիլիմիլ միսիլլիւ, չէհրին ալթ թա- րաֆընտաքի պայըրը գալիւյաճագ տէրէճէ- տէ չօգ զէյթուն աղաճլարը տալի կէօրմէ- միշ իտիլ: Ֆէյզլի սէնէլէրտէ զէյթուն մահ- սուլը հէր պիրի 23 օգգա աղըրըղընտա 80,000 քիլէ իտիլինի, վէ ֆագաթ պու սէնէ զէյթուն մահասըլընըն անճագ 30,000 քիլէ օլտըղընը իսթիսար էյլէտիք: Պա՛ղը սը- րալարտա զէյթունըն քիլէսի 40 զուրուշա գատար սաթըլմագտա պուլունմըլ իսէ տէ, պու սէնէ անճագ 16 զուրուշա սաթըլմագ- տա տըր:

Պանտըրմա՛ալտէթիմիլի էսնասընտա չէ- րի մէքքիւրը Պիդալա ըապթ էտէն թէլէկրաֆ թէլլէրի պօյունճա եօճուլըգ էյլէտիք: Պան- տըրմա վէ էտինճիքտէ պիր գաշ Փրօթէս- թան պիրատէրլէր պուլունտըղընտան, քէ- մալը մէմուռնիյէթլէ անլէրի զիյարէթ էյլէ- տիք իսէ տէ, վէզա՛լիֆ ի թահրիլիյէմիլ սէ- պէպիլլէտէն մէքքիւր մահալլէրտէ գըստա միւտտէթ գալմաղա մէճպուր օլտուգ: Բա- քիպէն ՝ալտէթ էյլէտիլիմիլ վագիօր իսթան- պուլա խալը եէնի գուրա՛ն նէֆէրլէրի կէթիւ- տի: Բիյասէթլէրինտէ պիր փափաս, վէ մօմ թաշլան Գիւլաշալ օլտըղը հալտէ, խալը էրմէնիլէրին վագիօրա կէլաիլինի կէօրալիւ- միւզտէ, վագիօրտա պիր ճէնագէ պուլունա- ճաղընը զանն էյլէտիք իսէ տէ, մու՛ալիսէ- րէն ալլին ի մէքքիւրըն սա՛ր պիր խուսուս իչիւն իճրա օլունտըղընը անլլատըղ: Պիր թագըմ հաճիլէր Գուտսը չէրիֆէ միւ- թէվլէճճիհէն հարէքէթ էթմէլէրի միւնասէ- պէթիլլէ տօսթլարը անլէրի վագիօրա թէչի ի թէմէքտէ իմիլլէր: Հիշ քիմսէ Եէնի Երու- սաղէմէ կիթմէմիշ իտիլ իսէ տէ, խալը քիմ- սէլէր «չիմաթի Երուսաղէմէ» կիթմէք իւզ- րէ իտիլէր:

1889 ՍԵՆՆԵՍԻՆՏԵ ԳՐԱՆՍԱՆԸՆ ԳՈՒՎՎԷ Ի
ՍՍՖԵՐԻՅԵՍԻ
(Ֆիւլիպիւն Բէլլէ)

Ֆրանսա գու՛վլէ ի ՝ասքէրիյէյի իքիմալ, վէ ՝ասքէրի մէյտանը մուհարէպէյէ սէվգ էթ- մէք պապընտա օն սէքիլ տէվա՛րի ի ՝աս- քէրիյէյէ միւնդասիմ օլուպ, ճէզա՛րի 19ըն- ճը տա՛րիլէտէն մա՛տուտ տըր: Ալմանիատա օլտըղը կիպի, Ֆրանսատա տալի հէր պիր տա՛րիլէյին իսթիլիլիլէթ ի մահալլիյէսի օ- լուպ, հէր պիրինին քէնտինէ մահասուս գօ- մանտանը, էրքեանը հարպիլէսի, վէ պէօ- լիւք գապիթանը վար տըր: Հէր տա՛րիլէ ի ՝ասքէրիյէ տալիլիլիտէ կէրէք մուլագղաֆ վէ կէրէք րէտիֆ ՝ասքէրիլէրինի թօփլամագ, թա՛լիմ վէ մուհարէպէյէ սէվգ էթմէք մէս-

՝ուլիյէթի գաթիլէն օ օրտունըն գօմանտա- նընա ՝ա՛րտ տիր: Գօմանտան տօղրուտան տօղրույա տմիր ի եէկեանէսի օլան Հարպի- յէ նագըրընա ըափօրթ վէրիլ: Պա՛ղը ճիւղի ֆարգլար իսթիսա օլարագ, օն տօղուղ տա- ՛րիլէ ի ՝ասքէրիլէրին թէչլիլաթը պիր վէ եէք թարգ տըր:

Մուհարէպէյէ կիրմէք իւզըն օլան հէր պիր Ֆրանսըղ օրտունընը գու՛վլէթի 38,333 զա- պիթան վէ նէֆէրտէն, 11,672 րէ՛ս աթտան, 108 փարէ թօփտան, 2,153 ՝արապատան ՝ի- պարէթ տիր: Ֆրանսատա 18 օրտու օլուպ, 19ընճըլը ճէզա՛րիտէ տիր: Մուհարէպէ էսնա- սընտա ճէզա՛րիտէք օրտունըն նագլի իչիւն խուսուսի թէտարիքեաթ կէօրիւլիլիլ օլուպ, օրտու ի մէքքիւրըն հուտուտ պօյունա՛ տիկէր օրտուլարըն միւլասէլէթինտէն 48 սա՛թ սօնկրա վասըլ օլաճաղը հիսապ օլունա պիրիլ: Իչպու 19 օրտուլարա ՝իլալլէթէն 6 միւսթա- գիլ սիւվարի ֆըրգասը տալի օլուպ, պուն- լար օրտուլարըն պիր եէրէ թօփլանմասընը կիլլէմէք իչիւն անիտէ հուտուտ պօյունա տիլլիլիլէր: Իչպու 6 սիւվարի ֆըրգասընըն 21,700 դըլըճ իլէ 108 փարէ թօփու վար: Անիտէ հուտուտ պօյունա թօփլանմալարը միւքէրն օլան Ֆրանսըղ գու՛վլէ ի ՝ասքէրի- յէսինին մէճմու՛ ի միդտարը 750,063 զապի- թան վէ նէֆէր, 2,160 փարէ թօփ, 243,468 րէ՛ս աթ, վէ 40,907 ՝արապա տըր տէյիւ թալմին օլունուր: Օրտուլարըն հէր պիրի քեաթիլէն միւսէլլա՛ս վէ իքի կիւնիլիւք լէվա- գիմաթ ալմըլ օլարագ քէնտի տա՛րիլէ ի մալս- սուսէսինտէ թօփլանըպ հուտուտ պօյունա տօղրու եիւրիւմէք պապընտա վէրիլէն էմր- տէն ալթը կիւն սօնկրա կէճէլէյին եօլա չըգ- մաղա հաղըր օլմալը տըր:

Իչպու պէնտի իսթիլիլիլաճ էթտիլիմիլ Զիւլիպիլի Բէլլէ- նամ մէճմու՛ա պալատէ մէքքիւր 19 օրտուլարա զէյլ օլան րէտիֆ ՝աստքիլի օրտունընը թա՛րիֆտէն սօնկրա, սէօզիւնէ պէր վէճհ ի զիյր տէվա՛մ էտիյօր: Իչպու հիսապարտան միւսթէպան օլտըղը իւզըն, էյէր եարըն մուհարէպէ իլան օլուն- սա, Ֆրանսա մուհարէպէ մէյտանընա՛ ու- զուն միւտտէթ սիւրէն պիր մուհարէպէյէ տայանա պիլմէք իչիւն քեաթիլէն միւսէլլա՛ս վէ վէզա՛լիֆ ի թէհաֆուգիյէյէ միւհէյյա, վէ զուհուրաթ էօնիլիւ ալմագ իչիւն՝ աղիմ ին- թիյաթը օլուպ տա հէր պիրի 200,000 նէ- ֆէրտէն ՝իպարէթ պէշ օրտու, վէ հէր պի- րի 130,000 նէֆէրտէն ՝իպարէթ իքի օրտու տէօքմէյէ մուգթէտիր տիր: Իչպու գու՛վլէ ի ՝ասքէրիլէ 1870 սէնէսինտէ իւչիւնճիւ նա- փօլէօնըն մուհարէպէ մէյտանընա տէօք- տիլիլ ՝ասքէրին պէշ միսիլ տիր: Իչպու Ֆրանսատա միսիլ նամէսպուլը գու՛վլէ ի ՝ասքէրիլէյի պիր եէրէ նագլ էթմէք իչիւն փէք չօգ տէմիր եօլու գաթարլարընա ին- թիյաճ հասըլ օլուր: Նէ գատար գաթար լա- զըմ օլաճաղը չուստան պէլլի տիր քի, եա- լընըղ պիր Ֆրանսըղ օրտունըն տէմիր եօ- լու ՝արապալարըլլէ նագլ էթմէք իչիւն 138 լօգօմօթիլ իլէ 4,440 վալօստան ՝իպարէթ օլան 102 գաթար լաղըմ տըր: ՝Ասաքիլի տէմիր եօլու գաթարլարըլլէ նագլ էթմէք մէս՝էլէսի Ֆրանսըղ էրքեանը հարպը թա- րաֆընտան ուզուն միւտտէթտէն պէրու- խասսէթէն թահիլը միւլագքէրէյէ ալընմըլ օլուպ, էյէր մուհարէպէ էսնասընտա խաթթ- լար պօղուլուր իսէ, սէպէպի աղտէմէթ թէ- տարիքեաթ կէօրիւլմէտիլի տէյիլ տիր, զի- րա պու խուսուստա սուլհ ու միւսալէմէթ զէմանընտա հէր նէվ՝ թէրթիպաթը միւքէմ- մէլէ իճրա օլունմըլ տըր: Ֆրանսըղ տէմիր-

ՇՈՒ՝ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Դեկտեմբեր 14, վէ Աւագորանկ Դեկտեմբեր 26, 1889

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ինկիլթերրա վէ Փօրթուկիդ տէվլէթլէրի ա-
րասընտտ ճէնուպի Աֆրիգատա զտպլթ Ը ա-
րազիտէն նաչի զուհուր էտէն միւլքիւթ
օլ գատար քէսոյ ի ճէսամէթ էյլէմիշ տիր քի,
անըն հագգընտա մա'լիւմաթ Ը մուֆասսալէ
ի'թտ օլունսա սէգա տըր զանն էտէրիդ:
Նոյեմբեր ալընըն էվա'իլինտէ Փօրթուկիդ
հիւքիւմէթի պիր պէյաննամէ իստարը իլէ Աֆ-
րիգանըն Աթլանթիդ վէ Հինտ օգիանսուարը
սահիլլէրինտէքի Փօրթուկիդ միւսթէմիլքեա-
թը արասընտա վազը' քեաֆֆէ ի արազիլին
Փօրթուկիդ թօլրաղընտ զամմ ու իլհագ օ-
լունտըղըն իլան էյլէմիշ տիր: Արազի ի
մէգըլէրէնին պու վէճէլէ զամմ ու իլհագ օ-
լունտըն անըն պունտան իքի իւլէ 'ասը ագ-
տէմ Փօրթուկիդ սէյեսաչար թարաֆընտան
քէշֆ օլունտըղ իտտի'ասընտ մէսին իմիշ:
Լօրտ Սալսպըրի Ինկիլդ առէմլէրի վէ Ինկիլդ
ազէսի իլէ աչըմըլ օլան արազիլէ հագգը թէ-
մէլլէք խուսուսընտա Փօրթուկիդ իլլէրին իտ-
տի'ալարըն ըէտտ իլէ պալատէ միւլլի պէյան-
նամէ ի մէգըլէրէն արըն փօթէթ օլունտըն
տիր: Չարմէզի ըրմաղը վէ Նիսասս կէօլիւ
արասընտա վազը' Շիրէ հալալարը զայէթ
իլլէք պիր թիւարէթ մէրքէզի օլունտըն տըր:
Պիր Խոգօչիա չիւքէթի պալատէ մէգըլէր
ըրմաղ վէ կէօլ իւլէրինտէ վափօրար իշ-
լէթմէքտէ պուլունտըն իտիլի կիպի, Խոգ-
չիա Երիցականլարը տախի պէլտէ ի մէգ-
ըլէրէտէ պէօլիւք պիր Միլըն մէրքէզիլէ
մալիք օլունտընտան, հէր թարաֆտա ա-
սաիշ ու ինթիլդամ հիւքմ սիւրմէյէ պալար
պալաւմաղ, օրայա զայէթ չօգ Ինկիլդլէրին
հիւքէթ էտէճէլլէրի մէ'մուլ պուլունտադտա
իտի: Հիւքիւմէթէյն ի մէգըլէրէթէյն տահա
Լօրտ Սալսպըրինին փօթէթ օլունտմէսի իւլէ-
րինէ միւլտալէլէ էթտիլլէրի պիր սըրատա
պին պալը Սէրիա փիլթօ թահթը զօման-
տապընտաքի 'ասաքիլ իլէ իլէրի ելիւրիւլիւպ,
Մագուլօլու գապիլէսի իւլէրինէ աթէշ, վէ
անլէրտէն խալըսընը թէլէթ էյլէմիշ տիր:
Փօրթուկիդ իլլէրին իտտի'ասընտ, Սէրիա
փիլթօնըն թահթը զօմանտապընտաքի փըր-
գա ի սէֆէրիլլէրին իլլէրի ելիւրիւլիւլիւ սա-
հիլտէն Շիրէյէ գատար պիր տէմիր Եօլունըն
ինչասը իշիւն իւրա ի քէշֆիլլէրի էթմէք մագ-
սէտինէ մէսին օլունտընտան, Եթիլլէր հիւ-
ճուլ էյլէտիլլէրինտէ անճագ քէնտիլլէրի
միւլտաֆա'տ իլէ իքթիլլէր էյլէմիշ տիր: Ինկի-
լիդ զազէթալարը Փօրթուկիդ ֆըրգա ի 'աս-
քէրիլլէրին անգատտին Եթիլլէր իլէ պիր
զալլա չըգարտըղ ի'թիլլէրտընը պիր պէյան
Պին պալը փիլթօնըն արազի ի մէգըլէրէտէ
պուլունտադա նէ' հագգը վար իտի, տէյիւ
սու'ալ էթմէքտէ տիրլէր: Փրանսըղ զազէ-
թալարը Փօրթուկիդ տէվլէթլէրին թարա-
ֆընը իլթիլդամ, վէ մէս'էլլէր քէմալ Ը սիւր-
'աթլէ հալլ ու ֆասս էտիպ, պիր քէ'իսին քէն-
տի գուլիպէսի իւլէրինէ տիքտիլի իքի Ինկի-
լիդ պայրաղընը սիլլէ աչաղը ալմագտան իւ-
թիլլէր էթմէտիլլէրինտէն տօլայը տէվլէթ ի միւ-
լարիլլէրիլլէր թէպիրք էթմէքտէ տիրլէր: Լա-
քին մէս'էլլէ տահա հալլ ու ֆասս օլունտա-
մըլ տըր: Լօրտ Սալսպըրի ինթիլմալ քի Աֆ-
րիգանըն օլ թարաֆլարընտա մուգիմ Ինկիլդ
մէ'մուլլէրինտէն մա'լիւմաթ Ը քէսմիլլէ ալ-
զընտ պէլլէմէքտէ իտիլլէրտէն, պիր կէօնէ
պէյանը էֆքէտարտա պուլունտմըլ իսէ տէ,
փիւլարիլլէրին վասըլթա ի նէշ ի էֆքէտար

օլան Սիւնիպար զազէթալար Փօրթուկիդ իլ-
լէրին միւլտալիլլէրին ճէրհ իլէ տէյօր քի,
«Էյլէր քէլիլմաթ Ը չէտիտէ անլէրին հատա-
լէրին պիլտիլլէրի 'ազլարընը պալարընտ
կէթիլլէրէտէ, պալար պիր չէյին իսթի'մալը
լազըմ տըր:» Էյլէր Փօրթուկիդ տէվլէթի ե-
րինտէ րահաթ տուրմայը պ տա թէճալու-
զաթտա պուլունտադա օլունտ իսէ, Չարմէ-
զիլլէրին ճիւլէթ ի չիմալլէրինտէ վազը' արա-
զիսին տախի զայալ էտէճէլլէ մէգըլէր զա-
զէթա թարաֆընտան մագամը թէհտիտտէ
պէյան օլունտըլ տըր:
Մու'ալսիլլէրին վարիտ օլան պիր թէլլէ-
րաֆնամէյէ նագարէն, Լօրտ Սալսպըրի Փօ-
րթուկիդ մէ'մուլլարընըն ճէնուպի Աֆրիգա-
տա իւրա էթմէքտէ օլունտըլարը թահիլլէր
'ալլէրինտէ Փօրթուկիդ հիւքիւմէթիլլէ չէտիտ
իւլ մէ'ալ, վէ ֆագաթ պիր կէօնէ թէհտիտի
հալլի պուլունտայան պիր նօթա թէպիլլէր էթ-
տիրմիշ տիր:
—Ինֆլուէնցա 'իլլէթ ի միւլտէվլլէրին պիւ-
թիւն էվրօպայա քէմալ Ը սիւր'աթլէ հալըլ-
մագտա տըր: Պէրլին թապիլլէրինտէն պի-
րինին պէյանընտ, Գօնթ վօն Մօլթէ,
Ավսթրիա տէվլէթի սէֆիլլէր, վէ մէրաթիլ ի
'ալլէր ասահպընտան պուլունտան սա'իլ նիլ-
զաթլար տախի տախիլ օլունտը հալտէ, չէհր ի
մէգըլէր էհալիսին իւլտէ պիր ինֆլուէն-
ցա տան միւլթարիպ տիրլէր: Փարիստէ մէգ-
ըլէր 'իլլէթ քէմալ Ը սիւր'աթլէ հալըլմըլ, վէ
պալ վէլլի Մ. Թիլար իլէ վիւքէլա ալա-
սընտան տէօրտիլ ինֆլուէնցայա թուլթու-
մըլար տըր: Մատրիտտէ Մ. Սալսպըր վէ
վիւքէլա տան սա'իլ պիրի տախի տախիլ օլ-
ունտը հալտէ, 20,000 քիլի ինֆլուէնցայա թու-
լթուլըլար, վէ մէքթէպլէր գափանմըլ տըր:
'Բէզալլէր Գօնթիսահտա տախի 'իլլէթ ի մէգ-
ըլէրէն քէմալ Ը չիտտէթլէ հիւքմիւլիւ իւրա
էյլէտիլլէրին ճիւլէթլէր մէքթէպլէր գափանմըլ տըր:
Բիվայէթլէ նագարէն, 'իլլէթ ի մէգըլէրէն պիր
Եօլ իլէ օգիանստան կէչիպ Նիւ Եօրգատ
տախի գահիլ օլունտը տըր:
Պունտան 60 սէնէ ազտէմ Պէրլինտէ «Ին-
ֆլուէնցանըն թարիլի, սէպէպի, վէ մահիլլէ-
թի» սէր լէվիտալ թահթընտա նէշ օլունտան
պիր իսալլէրին պէյանընտ, 'իլլէթ ի մէգըլէ-
րէնին մէգըլէր թարիլի գատար սէքիլ տէֆ'ա
զուհուր էյլէտիլլէր մուգայլէտ պուլունտըլ
տըր: Պունտան պիրլինտէ թարիլի Մի-
լաւըն 442 սէնէ մուգատտէմիլտէ, իքիլի-
սի թարիլի Միլաւըն 390 սէնէսինտէ գու-
հուր էթմիշ, վէ ազսըրլուրըն գէման «Խալ-
լա» սէօղիլ թարիլի մէգըլէրտէ Գրիգո-
րիոս փափա թարաֆընտան թէրթիլ օլուն-
տան պիր տայա իլթիլլէր էտէն սէքսէն
գատար քիմէլլէրին չիտտէթլի սուրէթտէ
ազսըրլուրտան սոնկրա տիւլլէպ էօլմէլլէ-
րինտէն նէշ'էթ էթմիշ իմիշ: 'իլլէթ ի մէգ-
ըլէրէնին մա պալիլ ալթը տէֆ'ա գուհուր
1386 իլէ 1782 թարիլլէրի արասընտ տիւ-
լէն միւլտտէթտէ վուղու'ա կէլմիշ, վէ պուն-
լարտան պա'զսը պիւթիւն էվրօպայա եա-
լըլմըլ տըր:
—Միւլթէլլէրինտէ ի Ամէրիգանըն Շիրգալի
չէհրինտէ ֆիլիլ ի գաթլտան տօլայը իւրա օ-
լունտան մուհիլմ պիր մուհաքէմէ քէսիտէ ի
հատտը իսթիլլէր օլունտը տըր: Կէչէն Մայիս
այընտա Տր. Գրօնին նամ իրանտալը պիր
թապիլլէր գաթլ օլունտըլ տըր: Միւլտալլէր
Իրլանտալլարտան միւլթէքէպ վաթանիլլէ-
լլէրան ճէմ'իլլէթլէրինտէն պիրլինտէ մէնսուպ
օլունտ, գաթլ օլունտալը, Իրլանտալլարտ
մուլտէլլէր իլլէն թօլլանըլան 20,000 ինկ-
լիդ լիւրասընը աչըրմալարընտան տօլայը չիլ-

քէթին իւլ մէ'մուլլարնա Եօլ վէրմէսինտէն
նէշ'էթ էթմիշ տիր: Տր. Գրօնին պիր խա-
թայա պազմագ իւլլէր պիր խանէյէ չաղըլ-
մըլ, վէ խանէ ի մէգըլէրէն կիրտիքտէն սոնկ-
րա տրթը պիր տահա սաղ կէօրիւմէմիշ
տիր: Պիր գաչ հաֆթա սոնկրա միւլտալլէ-
հին նաչը պիր լաղըմտա պուլունտըլ, վէ
Շիրգալի փօլիս մէ'մուլլարընըն թէպիլլէր
լարը սայէսինտէ ճիւլայէթ ի մէգըլէրէնին
ֆա'իլլէրի տէրտէթ օլունտըլար տըր: Պէշ
ճանիլլէրին մուհաքէմէլլէրի ուղունտ սիւրմիւլ,
վէ հէմ Ինկիլթերրա հէմ տէ Ամէրիգատա
խալըլ նագարը թիլլէրալ էթմիշ տիր:
Չի ֆալտէ քի Ամէրիգա գանունըլ ալքեա-
մընտա, Եթիլլէր մահքէմէ ալապընըն քեաֆ-
ֆէսինին տախի միւլթէթիլլէր օլունտըլ իւրա
էթտիլլէրտէն, հէյ'էթ ի մահքէմէսին 11 ա-
ղասը էն զիլատէ գապահաթլը պուլունտան
իւլ ճանիլլէրին իտամ օլունտալարընը թալէպ
էթմիշլէր իսէ տէ, մա պալիլ ալա պունտա
մուլտալլէրէթ էյլէտիլլէրինտէն, իւլ կիւն
պիրլիքտէ իւրա ի միւլտալլէրէնտէն սոնկրա,
միւլտալլէրտէն իւլլէրինտէ պէտէն, վէ պիրլին
3 սէնէ քիւլլէրէն գօնուլմալարընտ, վէ մա պա-
գիսինին սալը վէրիլլէրէրինտէ միւլթէթիլլէր
գարար վէրիլլէր տիր:
—Փրանսըղ հէյ'էթ ի վիւքէլալը տիլլէրէն
իքի մուհիլմ մուգաֆֆէրիլլէրէն նա'իլ օլունտ
տըր: Սօն մէլլիս ի մէպուստան տախիլլէր
նագարէթիլլէր մախսուս օլուն 1,600,000 ֆրանգ
թախսիտաթ իսաֆիլլէր թալէպիլլէր ըտտ էթմիշ
իտի: Մ. Գօնթան մէս'էլլէր ի մէգըլէրէն
քէնտիլլէրին խալէթի օլուն մէլլիս թագաթմ
էտէճէլլէր օ զէման պէյան, վէ իշպու պէ-
յանաթընը պունտան պիր գաչ կիւն էվլէլ
իւրա էթմիշ տիր: Միւլտալլէրին մէպուստան
մէլլիլլէրէն թախսիտաթ իսաֆիլլէր գապուլ
օլունտալըն հալտէ, հէյ'էթ ի վիւքէլանըն
իսթիլլէր էտէճէլլէրին մագամը թէհտիտտէ
պէյան էթտիլլէրտէն, մէլլիս ի մէպուստան
թալէպ ի մէգըլէրը գապուլ իլէ 107 ըյէ էք-
սէրիլլէր ի արա իլէ էվլէլլէր մէլլիս ի մէ-
պուստանը գարարընը ֆէսիս էյլէմիշ տիր:
Մու'ալսիլլէրին ալան մէլլիլլէրտէ տախի
թախսիտաթ իսաֆիլլէր մէս'էլլէրին 23 ըյէ
գարըն 209 ըյէ իլէ գապուլ օլունտըլ տըր:
Հէյ'էթ ի վիւքէլանըն տիլլէր մուգաֆֆէրի-
լլէրինտէն նաչի փափալարըն մա'ալընը քէսմէք
խուսուսընտա իտի: Մալլիլլէր նագարը Մ. Թէ-
վընէ քէնտիլլէրին մուլտալլէրի փափա իլէ 'ազտ
օլունտան մուլտալլէրէն ալքեալը իսաֆընտա
օլունտընը իտտի'ա, վէ իմիլլէրաթլընը գէ-
մանընտա 'այնի չէյին իւրա օլունտըլըն իս-
պալթ, վէ ալան մէլլիլլէրին թագալլէր
տէօրթտէ իւլլէր միւլտալլէրինտէն էֆքէտարընը
թապիլլէր էթմիշ տիր:
Մէպուստան մէլլիլլէր Պուլանթիլլէրտէն
Մ. Նագէ վէ Մ. Լօրըն ինթիլլէրտէ ֆէսիս
էյլէմիշ տիր:
—Էմին փալա արթըլ թէլլէրէտէն պէրի
'ատտ օլունտըլընտան, աղ վաղթտան Չան-
կիպարտ կիտէ պիլլէլլէր իսալա էտիլլէրտէ
տիր: Սէն ֆէլլիպպարի Հէրալա նամ զազէթա-
նըն մուլտալլէրինտէն պիր իմին փալայա
վուղու'ա պուլունտ գաղայը միւլտալլէրինտէն
գաթլ մէսքէլլէրի ունուտադա տէրէճէտէ
չատըրլարտա սաքին օլունտընտ համ ու իս-
նատ էթմէքտէ տիր: Ալմանիա իմիլլէրաթ-
րը Գրօն նիլանընըն իքիլլէր իւլթպէսինտէն
պիր զըթ'ասընը էմին փալայա ի'թա ու իհ-
ստան էյլէմիշ տիր:
—Ճէնուպի Աֆրիգատա Ալմանիա մու-
գալլէրէթ էտէն Եթիլլէրինտէ քէ'իսի Պէլլիլ

Դեկ. 13-տէ պին պաշը Վիսմանըն 'ասաքիւրի էլինէ Էսիր տիւնիւն, վէ տէր հալ տիւնն Ը հարպտա մուհաքէմէ օլունտըգտան սօնկրա, պիր 'ասը սըֆէթիլէ սալպ ու իտամ օլուն- մըլ տըր:

—Ավսթրիա պաշ վէթլի Գօնթ Թաաֆէ կէչէն հաֆթա հիւքիւմէթին Պօնէմիա մէ'սէ- լէսինէ տա'իր րէյ ու էֆքեարընը պէյանլէ գանուն Ը էսասիտէ Թա'տիլաթ իճրասը միւմ- քին իսէ տէ, ահլալը հազըրէտէ ինթիյա- ճաթ Ը մէմլէքէթ գաւանիյն ի ճարիյէ տն- քեամը Թա'թընտա Թէրադըրյաթ Ը միւսա- լէմէթ փէրվէրանէ օլտըղընտան, իմիէրա- Թօր հազըթիլէրինին Թէպտիլաթ իճրասընա միւսա'ատէ էթմէսի, եախօտ Պօնէմիա գրա- լը սըֆէթիլէ Թա'նանմասը պապընտա հիւ- քիւմէթին պիր կէօնէ Թէչէպպիւսաթտա պուլունմայաճաղըն տէրմիյան էյլէմիլ տիր: Ալմանլար Գօնթ Թաաֆէին իշպու պէյա- նաթընտան հազը էթմէմիլէր տիր, զիրա անլէրին իտտի'ասընճա, Գօնթ Թաաֆէ իմ- փէրաթօրըն Պօնէմիա գրալը սըֆէթիլէ Թաճ- լանմասընա ասլ րաղի օլամայաճաղընը պէ- յան էթմէլի իտի: Իֆրաթ ֆըրգասընա մէն- սուպ Չէքլէր տախի րէսմի Թէթէվլիւճին տէր հալ իճրասընը արդու էթտիլէրինտէն խօշ- նուտ գալմամըլար, վէ պինա'էն 'ալէյ' ֆըր- գա ի մուխալիֆէին մէս'էլէյի Թէքրար Թա'թը Ը միւզաքէրէյէ ալմագ խուսուսընտա- քի Թէքլիֆի 114 րէյէ գարը անճագ 143 րէյ իլէ րէտտ օլունմըլ, վէ ֆըրգա ի մու- խալիֆէ ա'գասընըն քեաֆէթիսի մէճիստէ հազըր պուլունմըլ օլսա, հիւքիւմէթին մաղ- լուպիլէթի միւնթէմէլ պուլունմըլ տըր:

—Վիէննա իլէ ֆէլթայը Թէլէֆօն իլէ եէք- տիլէրինէ րապթ իչիւն իճրա էտիլէն Թէճ- րիպլէրտէն նէթա'իւ ի մէմնունէ հասըլ օլ- մուշ տըր: Թէլէֆօն իլէ իճրա ի մուխալէ- րաթա 1890 սէնէսի Յունվար պիրինտէն ի- Թիպարէն պէտ' օլունմաճագ տըր:

—Կէչէն հաֆթա ինկիլդ գանալընտա սիս վէ տիւման սէպէպիւնտէն իքի վափօր պիրի պիրինէ չարիլարագ զարգ օլունլար իսէ տէ, համտ օլուն, եօճու վէ Թա'իֆէլէրի- նին քեաֆէթիսի տախի սահլի ի սէլամէթէ չըգարըլմըլ տըր: Իշպու իքի վափօրտան պի- րի տախիլինտէ 430 գատար եօճու մէվնուտ օլտըղը հալտէ, ճէնուպի Ամէրիգատան կէ- լէն պիր Ֆիլէմէնք վափօրը օլուն, օրատան կէչէն պիր Ֆրանսըղ վափօրը եօճուլարըն քեաֆէթիսի տախի գուրթարմըլ տըր:

Բուան լիմանընտա 1,600 Թօնէլաթօ սու- լու կաղը համիլէն Ֆիլատէֆիտտան կէմիլ օլան պիր վափօր աթէլ ալարագ պէր հալա օլունլ իսէ տէ, անճագ պիր քիլի Թէլէֆ օլ- մուշ տըր:

ՏԱԽԼԻՅԷ

Թ. Հաֆէթա զաղէթասը Մուսա պէյին մու- հաքէմէսինէ մախսուս օլան զապթիւմէլէրին ինկիլդ սէֆարէթիւնէսինտէ 1,000 րա խա- ըրիճիյէ նէգարէթինէ կէօնտէրիլմէք իւզըրէ հարֆ պէ հարֆ ինկիլդճէյէ Թէրճէմէ օլուն- մասընտան նաչի մահգուղիյէթ պէյան, վէ ինկիլդ հիւքիւմէթինին մուհաքէմէսին զա- յէթ պիթարաֆանէ վէ ահքեամը գանունի- յէյէ մուվաֆըգ սուրէթտէ իճրա էտիլտիյինի կէօրէճէյի, վէ Մուսա պէյին պէրա'էթ ի զիմ- մէթի շահիտլէրին պէյանաթլարընտաքի Թէ- նազուզաթտան, վէ հաթթա եալան շէհատէթ- լէրինտէն նէլ'էթ էթտիլտիյէն, սըտգ ու իս- Թիգալմէթլէ շէօնրէթ շու'ար օլան ինկիլդ հաքիմլէրի տէ օլսա իտի, ահլալը հազըրէ

Թա'թընտա ֆէրգլի պիր հիւքմ վէրէմէյէճէք- լէրի զէմիննտէ իտարէ ի լիսան էյլէմիլ տիր: Թա'թէ, Թ. Հաֆէթա մու'ալէզէ իլէ «Բէֆիդի- միդ Մուսա պէյ մուհաքէմէսինին պիր կէօնէ մահիյէթ ի սիյասիյէյի հա'իդ օլմատըղընը իս- պաթա չալըլըր իքէն, եինէ անտէն սիյասի- յաթ նօղթա ի նաղարընտան պահա էթմէյի միւնասիպ կէօրմիլ տիր, տէմիլ տիր: Մէքքիւր զաղէթտան պէյանընճա, ասըլ մու- հիմմ խուսուս Մուսա պէյին Թէպրիյէ ի զիմ- մէթ էթմէսի, եախօտ մահքիւմը 'ալէյ' օլ- մասը օլմայըպ, միւ'էսսէսաթ Ը 'ատլիյէնին քէնտի վաղիֆէլէրին իճրա էտիլ էթմէմէ- լէրի քէյֆիլէթի տիր: Շիմտիքի պէրա'էթ ի զիմմէթ հիւքմ ու գարարընտան պիր նէթի- ճէ հասըլ օլամայաճաղը կիպի, Մուսա պէյ մահքիւմը 'ալէյ' օլսա իտի, եինէ սիյասի զէրէ գատար պիր Թէ'սի կէօրիւմէլի տիր:

—Թա'թէ Եունանիսթանտա սիյասի ֆըր- գալար րէ'իսլէրինին Կիրիտ իշլէրինէ տա'իր մէպ'ուսան մէճիլսինէ սու'ալար իրատ էթ- մէքտէ օլտըղարը քէյֆիլէթինէ ճէլպ ի նա- զար Ը տիգգաթլէ տէյօր քի, «Կիրիտ աստաթ Տէվլէթ ի 'Ալիյէնին էճալ ի միւթէմիլմէսին- տէն օլտըղը ճիհէթլէ 'ալէլ խուսուս Կիրիտ- տէ մէվլի'ի պահա ու Թէտգիլէ վաղ' էտի- լէճէք հիչ պիր հատիսէնին պուլունմատըղը պու կիպի պիր սըրատա, Եունանլըլարըն տնվալը ճէգիլէ իլէ իշլիլալ էթմէյէ պիր հազըր եօգ տըր: Հիւքիւմէթ ի Սէնիյէյէ գարը պու միսիլիւ աթվար ու հարէքէթտէ պուլունմագլա Եունանլըլար պիր Թաղըմ մու'ամէլաթ Ը միւթէգապիլէյի տա'վէթ էտէ- ճէլէրինտէն, եինէ քէնտիլէր զարարտիտէ օլաճաղար տըր: Տահա պունտան իւշ սէ- նէ էվլէլ Մ. Թրիգուփինին Աթինա մէճիլս ի մէպ'ուսանընտա իւշ եւլալ ա'գանըն եէրինէ եալընը 130 ա'գա ճէլպի խուսուսընտաքի Թէքլիֆի վէ իշպու Թէքլիֆին մէվլի'ի իճ- րայէ վաղ' օլունմասը մէյտանտա տուրուր իքէն, Կիրիտ մէճիլս ի 'ուսուսիսի ա'գասը- նըն 'ատէտիսին սէքսէնտէն էլլի պէչէ Թէնգիլ էտիլմէսինէ Եունանլըլար նէ սէպէպտէն ի- Թիլարալ էյլէմիլ տիրէր:

—Լեւոն Հեբալըն պէյանընճա, Ֆրանսըղ իտիլի գանն օլունան պիր քիմսէ Պօղաղ իչի իւզէրինտէ պիր քէօփիլ ինչա էթմէք իս- Թէյօր: Իսդօլիտա Ֆօրթ նէհրի իւզէրինտէ ինչա վէ հէման իքմալ օլունմըլ օլան քէօփիլ տահա պէօյիւք պիր Թէչէպպիւս օլտըղըն- տան, Պօղաղ իչի իւզէրինտէ պիր քէօփիլ ինչասը քեաթիլէն միւմէրին իւլ իճրա պիր Թէչէպպիւս տիր:

—Պօրա'էթ մա'տէնլէրինին պուլունտըղը Սինիլի քէօյ վէ Պալըքէսիլ Թորիլիլէ Պան- տըրմա վէ Սօմա արասընտա պիր տէմիր եօ- լու ինչասը իչիւն Մ. Լըղօգ Թարաֆընտան Նաֆի'ա Նաղարէթինէ 'արգ օլունան իսթիտ- 'անամէյէ գարը իքմիլ վէ Գասապա տէմիր եօլու գուլմիւնեսար փրօթէսթօ էթմիլ տիր: Մանիսա վէ Սօմա արասընտա պիր տէմիր եօ- լու խաթթը ինչասը իմթիյաղը ի'թա օլունտըղը զէման 'աղտ օլունտան մուզալլէլէնամէ մու- ճէպիլնէ, Սինիլի քէօյտէն Սօմայա գատար տէմիր եօլ խաթթը ինչասը մէս'էլէսինտէ, իքմիլ վէ Գասապա տէմիր եօլու գուլմիւն- եասը հազըր ըրեճանիյէթի հա'իդ օլաճագ տըր: Կերչի մուզալլէլէ ի մէքքիւրէտէ Պալը- քէսիլ զիքը օլունմամըլ իսէ տէ, հազըր ըրեճանըն 160 քիլօմէթրօ պօյտա եալիլա- ճագ պիր խաթթ իչիւն վէրիլմիլ իտիլտէն, մէսաֆէ ի մէքքիւրէ խաթթըն Պալըքէսիլ Թարիլիլէ ինչա օլունմասընա տախի քեա- ֆի օլաճագ տըր:

—Ֆրանսըղ զաղէթալարընն պէյանընճա, հիւքիւմէթ ի Մըրիյէ Թահվիլ ի տուլուն- տան հասըլ օլաճագ ֆաղալ մէպլաղը անկա- րիա ուսուլընն ֆէսի ու իլլապընա սարֆ էտէճէյինի իլան էյլէմիլ իտիլտէն, Ֆրան- սա վէ Բուսիա տէվլէթլէրի Մըսըր Թահվիլ ի տուլունտա գարիպէն մուվաֆաղաթ էտէ- ճէլէր տիր:

—Սուրիա վալիսի Նազիֆ փաշա կէչէն հաֆթա ֆաղար կիւնիւ վէֆաթ էթմիլ տիր: —Մէքթէպ ի Թըպպիյէ ի Շահանէ շալիք- տանընտան իմթիլան վէրէմէյիպ տէ իքի սէ- նէ պիր սընըֆտա գալանլարըն նէֆէրիլէթ Թապուրարա իլարաճը հազըրտա իրատէ ի սէնիլէ սատըր օլմուշ տըր:

—Հէր նէ գատար Գօնթ Գալնօղի Պուլ- զարիսթանըն եէնի իսթիլարալ Թահվիլաթը- նըն Վիէննա պօրասընա գապուլինէ միւ- սա'ատէ էտիլմէսի պիր կէօնէ էհէմիլէթ ի սիյասիյէյի հա'իդ օլմատըղընա, վէ իսթիլ- րաղ օլունան մէպլաղ ֆրէնա Ֆէրտինանտա տէյիլ, ֆաղաթ Պուլզարիսթան հիւքիւմէ- թինէ իգրաղ էտիլտիյինտէն, մու'ամէլէ ի մէքքիւրէ միւշարիլէյին մէ'մուրիյէթինին Թաստիլինէ տէլալէթ էտէմէյէճէյինտէ տա'իր Բուսիա հիւքիւմէթինէ Թէ'միլաթ ի'թասը- նա չալըլմըլ իսէ տէ, Բուսիա զաղէթալարը իշպու իգահաթլէ գանիլ' օլմայըպ, Պուլզա- րիսթանըն քէնտի Թէ'ահիւտաթ Ը մալիյէսի- նի պիլմէգալէն կէլտիյինի, վէ գարիլ իւզ զուհուր պիր մուզապալ ի մալիյէնին անը եինէ Բուսիատան մու'ամէլէթ Թալէպլինէ մէճպուր էտէճէյինի իտտի'ա էթմէքտէ տիր- լէր: Պունա Գօրէֆէթա'ա Փօլլիլէին Սօֆիա- տաքի մուխալիլէրինտէն պիրի գանա'աթ- ալար իսթիլտէն ճէվալ վէրէքէք տէյօր քի, «Պուլզարիսթան քէնտի Թէ'ահիւտաթ Ը մա- լիյէսինտէն հիչ պիրինին իշֆասընտա գուսուր էյլէմէմիլ տիր: Պուլզարիսթան Շարգի Բու- մէլի վէրիլինին Պապ Ը 'Ալիյէ վէրմիլ, վէ Բուսիայա օլան պօրճունըն Թաքսիլէրինի Թէ'տիլէ էյլէմիլ տիր: 1883-տէ 'աղտ օլու- նան պիր մուզալլէլէ մուճէպլինէ, Պուլզա- րիսթան 1896 սէնէսինէ գատար Բուսիայա սէնէվի 800,000 բուսլիլ Թէ'տիլէսէնէ մէճ- պուր տըր: Իշպու մէպլաղ մուլթաղամէն Պուլզարիսթան պիւտմէսինտէ կէօրիւմէքտէ, վէ միլլի պանգայա մուլթաղամէն Թէ'տիլէ օլունմագտա տըր: Բուսիա մէպլաղը մէք- քիւրը պանգատան ալմամագտա իսէ տէ, պու շէյ Պուլզարիսթանըն խաթթաընտան նէչ'էթ էթմէմէքտէ տիր:»

Հիւքիւմէթին մուզապալ ի մալիյէյէ տիւ- չար օլաճաղը մէս'էլէսինէ կէլինտիքտէ, մուխալիլ ի միւմալիլէյի վարիտաթըն 11 սէնէ զարֆընտա 20 միլեօն ֆրանկտան 70 միլեօն ֆրանկա պալիլ օլմուշ իտիլին, վէ իշպու Թէգալիտին աղըր վէրիլիլէր Թարնըլէ տէ- յիլ, իլլա մէմլէքէթին սէրվէթ վէ մա'մուրի- յէթինին Թէգիլիլիլէ Թէ'միլ էտիլմիլ իտի- յինի իսպաթ, վէ Բուսիուք վէ վարնա տէ- միր եօլունըն իշլիլարաթըն, Ջարիպուտ-Վա- գարէլ տէմիր եօլունըն ինչասընը, վէ ինչա- աթ Ը սա'իրէյի տախի 'իլալէթէն զիքը ու իշարէթ էյլէմիլ տիր:

ԱԳՉԷԼԵՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Դեկտ. 14/26, 1889

Էս. ու. [գուլ. քէսլը] 49	8	Բ. Տ. եօլ սէհմ. 73	62
Թասֆիլէ ի Տիւյ. Գալմ. 7	30	Իսթիլէր. Տախ. 44	30
ԱԳՉԷ ՖԻՑԱԹԸ, իլլա 0-մ. 100 զըլտան			
Մէքիլիլ	408	7	Փօլ 90
Մէթալիլ	400		Նաֆիլէօն 87
Պէշիլ	403	40	Գրիմէք 51
Ալթըր	403	40	Լիւրա ինկիլ 440
Մանէթ գալմէ 8 54			

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ

Ա. ՅԱՆՈՐ ՊՈՅԱՅԱՆ ՄԱԹԱՄԱՐԵՍԱ ՔԱՊ՝ օլունտը ՏԵՐ Ֆիլմանցիլար Եօգուլը, Ամերիգան խան

1889 ՍԵՆՆԻՍԻ «ԱՒԵՏԱՐԵՐ»ԻՆԻՆ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ
Ա.գ ճիշդ էր իրենցին հաստատելու 365
Ա.առաջին վե անհրաժեշտ էր սերվել 284
Ա.էթերի հեղուկ էր մեք 44
Ա.առաջին թեթեւեղ թեթեւ 289
Ա.առաջին թեթեւեղ թեթեւ 81
Ա.առաջին գոյունը 265
Ա.առաջին կեղծությունը 129
Ա.առաջին տեղափոխել 97
Ա.առաջին իրեն հիշում էր 33
Ա.առաջին իրեն մոռանում էր 233
Ա.առաջին մեք հոգի իմեն արևմտ 377
Ա.առաջին սենյակ հազարընտանիք արևմտ 124
Ա.առաջին գոյունը թեթեւ 305
Ա.առաջին սերվել էր 260
Ա.առաջին 329
Ա.առաջին ինտերմիտենտ 364
Ա.առաջին պիր էր մաս մատենի 254
Ա.առաջին գոյունը թեթեւ 155
Ա.առաջին 123
Ա.առաջին 276
Ա.առաջին հազար էր 65
Ա.առաջին իրեն օրենքի անհրաժեշտ էր 4
Ա.առաջին օրենքի անհրաժեշտ էր 180
Ա.առաջին մեք հոգի իմեն արևմտ 337
Ա.առաջին 60
Ա.առաջին պիր էր մաս մատենի 348
Ա.առաջին 174
Ա.առաջին կեղծությունը 225
Ա.առաջին փենյակին տեղափոխել արևմտ 254
1890 սենյակին մասնաճիւղ «Ա.առաջին» 370
Ա.առաջին գոյունը էր տեղափոխել արևմտ 193
Ա.առաջին ճիւղ էր 68
Ա.առաջին թեթեւ չիւղ էր 292
Ա.առաջին փենյակին մասնաճիւղ ու հազար 44
Ա.առաջին քեղ էր 156
Ա.առաջին անհրաժեշտ էր 20
Ա.առաջին իրեն արևմտ 11
Ա.առաջին տեղ 409
Ա.առաջին տեղափոխել 275
Ա.առաջին թեթեւ 124
Ա.առաջին 274
Ա.առաջին գոյունը թեթեւ քեղ էր 195
Ա.առաջին անհրաժեշտ էր 294
Ա.առաջին 389
Ա.առաջին 4
Ա.առաջին փենյակին 54
Ա.առաջին տեղ 236
Ա.առաջին իրեն արևմտ 27
Ա.առաջին 243
Ա.առաջին սերվել էր իրեն 228
Ա.առաջին պիր էր 204
Ա.առաջին 148
Ա.առաջին 209
Ա.առաջին 400
Ա.առաջին 130, 138
Ա.առաջին 35
Ա.առաջին քեղ էր իրեն 27, 36
Ա.առաջին 244
Ա.առաջին 388
Ա.առաջին 380
Ա.առաջին 188
Ա.առաջին 324
Ա.առաջին 164
Ա.առաջին 68
Ա.առաջին 92
Ա.առաջին 140
Ա.առաջին 364
Ա.առաջին 348

Ա.առաջին հազարընտանիք օրենք 396
Ա.առաջին 217
Ա.առաջին 33
Ա.առաջին 314
Ա.առաջին 252
Ա.առաջին 284
Ա.առաջին 297
Ա.առաջին 17
Ա.առաջին 203
Ա.առաջին 20
Ա.առաջին 140
Ա.առաջին 177
Ա.առաջին 17
Ա.առաջին 299
Ա.առաջին 282
Ա.առաջին 347
Ա.առաջին 180
Ա.առաջին 354
Ա.առաջին 246
Ա.առաջին 259, 267
Ա.առաջին 343
Ա.առաջին 164
Ա.առաջին 461
Ա.առաջին 244
Ա.առաջին 204
Ա.առաջին 294
Ա.առաջին 217
Ա.առաջին 244
Ա.առաջին 153
Ա.առաջին 356
Ա.առաջին 62
Ա.առաջին 6, 14, 30, 38, 70, 78, 86, 102, 126, 142, 150, 174, 190, 198, 238, 246, 262, 270, 278, 294, 326, 334, 342, 350, 358, 382, 412
Ա.առաջին 237
Ա.առաջին 297
Ա.առաջին 297
Ա.առաջին 57
Ա.առաջին 170
Ա.առաջին 49
Ա.առաջին 309
Ա.առաջին 284
Ա.առաջին 305
Ա.առաջին 332
Ա.առաջին 185
Ա.առաջին 74, 84, 90, 98
Ա.առաջին 94
Ա.առաջին 75
Ա.առաջին 136
Ա.առաջին 343
Ա.առաջին 145
Ա.առաջին 339
Ա.առաջին 378
Ա.առաջին 143
Ա.առաջին 228
Ա.առաջին 244
Ա.առաջին 260
Ա.առաջին 42
Ա.առաջին 148
Ա.առաջին 393
Ա.առաջին 409
Ա.առաջին 353

Ա.առաջին իրեն արևմտ 404
Ա.առաջին 145, 153
Ա.առաջին 363, 370, 378, 386
Ա.առաջին 115
Ա.առաջին 105
Ա.առաջին 89
Ա.առաջին 294
Ա.առաջին 372
Ա.առաջին 276
Ա.առաջին 132
Ա.առաջին 356
Ա.առաջին 3
Ա.առաջին 369
Ա.առաջին 193
Ա.առաջին 105
Ա.առաջին 54
Ա.առաջին 264
Ա.առաջին 172
Ա.առաջին 345
Ա.առաջին 292
Ա.առաջին 73
Ա.առաջին 59
Ա.առաջին 389
Ա.առաջին 374
Ա.առաջին 43
Ա.առաջին 348
Ա.առաջին 273
Ա.առաջին 83
Ա.առաջին 393
Ա.առաջին 100
Ա.առաջին 92
Ա.առաջին 186
Ա.առաջին 117, 124
Ա.առաջին 5
Ա.առաջին 334
Ա.առաջին 146
Ա.առաջին 395
Ա.առաջին 340
Ա.առաջին 268
Ա.առաջին 132
Ա.առաջին 12, 84, 108, 172, 212, 228, 372
Ա.առաջին 387, 395
Ա.առաջին 345
Ա.առաջին 147
Ա.առաջին 41
Ա.առաջին 300
Ա.առաջին 300
Ա.առաջին 308
Ա.առաջին 157
Ա.առաջին 324
Ա.առաջին 382
Ա.առաջին 224, 237, 246
Ա.առաջին 350
Ա.առաջին 270, 284
Ա.առաջին 5
Ա.առաջին 240, 248, 226, 234
Ա.առաջին 184, 189
Ա.առաջին 398
Ա.առաջին 77
Ա.առաջին 252, 277, 293

353
148
154
403
419
258
313
121
196
346
237
364
137
308
204
281
254
57
248
364
88
362
44
220
28
48
39
25
8
20
30
103
324
407
58
133
99
13
16
22
2
2
4
36
7
31
38
14
23
2
21
6
34
14
44
42
41
35
17
40
9
25
16
4
26
19
8
12
44
23
18

